

تعریف: مفعول مطلق یعنی مصدر فعل جمله که یا بخواهد روی انجام فعل تأکید کند یا نوعش را بیان نماید.

مثال:

نَزَلَ اللهُ القرآنَ تَنْزِيلاً . تَنْزِيلاً مصدرِ نَزَلَ است: نَزَلَ يُنْزِلُ نَزْلٌ تَنْزِيلٌ (ثلاثی مزید)
خدا قرآن را قطعاً نازل کرد.

أنا أَحْتَرِّمُ والدي أَحْتِرَاماً . أَحْتِرَاماً مصدرِ أَحْتَرِّمُ است: أَحْتَرِّمُ يَحْتَرِّمُ أَحْتِرَامٌ (ثلاثی مزید)
من به مادرم مسلماً احترام می گذارم.

أَكْتُبُ تَمَارِينَكَ كِتَابَةً قَبْلَ أَنْ تَتْرَكَ الْمَدْرَسَةَ. كِتَابَةً مصدرِ أَكْتُبُ است: كَتَبَ يَكْتُبُ كِتَابَةٌ (ثلاثی مجرد)
پیش از این که مدرسه را ترک کنید، تمرین هایتان را حتماً بنویسید.

*توجه: همان طور که در مثال های فوق مشاهده می شود:

۱. مفعول مطلق منصوب است.
۲. مفعول مطلق مفرد است.
۳. مفعول مطلق ممکن است آخرین کلمه ی جمله باشد یا نباشد.
۴. فعل جمله می تواند هرزمانی داشته باشد.
۵. فعل جمله می تواند ثلاثی مجرد باشد یا مزید.
۶. فعل جمله می تواند مجهول باشد.
۷. ممکن است جمله ای که مفعول مطلق دارد، فعلیه باشد یا اسمیه.
۸. مفعول مطلق باید مصدر همان فعل باشد، نه مشابه.

اگر بعد از مفعول مطلق، صفت یا مضافِ إلیهی ذکر نشود ← مفعول مطلق تأکیدی

نَامَ الطِّفْلُ نَوْمًا ———. کودک حتماً خوابید. (بعد از نوماً صفت یا مضافِ إلیه نیامده)

مفعول مطلق تأکیدی

انواع مفعول مطلق

اگر بعد از مفعول مطلق، صفت یا مضافِ إلیهی ذکر شود ← مفعول مطلق نوعی

نَامَ الطِّفْلُ نَوْمًا عَمِيقًا. کودک، عمیق خوابید. (بعد از نوماً صفت آمده: عَمِيقًا)

مفعول مطلق نوعی

نَامَ الطِّفْلُ نَوْمًا التَّعَبِینَ. کودک، مانند افرادِ خسته خوابید. (بعد از نوماً مضافِ إلیه آمده: التَّعَبِینَ)

مفعول مطلق نوعی

مثالی دیگر:

مفعول مطلق تأکیدی: يَلْعَبُ الطَّلَابُ لَعِبًا فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ.

دانش آموزان در حیات حتماً بازی می کنند.

مفعول مطلق نوعی (با صفت): يَلْعَبُ الطَّلَابُ لَعِبًا جَمِيلًا فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ.

دانش آموزان در حیات، زیبا بازی می کنند.

(یا: بازی زیبایی می کنند)

مفعول مطلق نوعی (با مضافِ إلیه): يَلْعَبُ الطَّلَابُ لَعِبَ النَّاجِحِينَ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ.

دانش آموزان در حیات مانند افراد موفق بازی می کنند.

*توجه: ممکن است در جمله ای که مفعول مطلق نوعی (با صفت) دارد، صفت به صورت فعل بیاید.

مثال: يَلْعَبُ الطَّلَابُ لَعِبًا يُفَرِّحُ الْمُتَفَرِّجِينَ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ.

لَعِبًا: مفعول مطلق نوعی، يُفَرِّحُ: فعل و صفت برای لَعِبًا

دانش آموزان در حیات مدرسه بازی ای می کنند که تماشاچیان را خوشحال می نمایند.

۱. مفعول مطلق تأکیدی: با کمک یکی از کلمات تأکیدی فارسی مانند "حتماً، قطعاً، مسلماً، حقیقۀ، بی شک، مطمئناً و .." که پیش از فعل می آوریم.
۲. مفعول مطلق نوعی با صفت: فقط خودِ صفتِ جمله را پیش از فعل ترجمه می کنیم و نیازی به کلمه ی کمی نیست.
۳. مفعول مطلق نوعی با مضاف إليه: با کمک کلماتی مانند "مثلی، مانند، شبیه، چون و .." پیش از مضاف إليه ترجمه می کنیم.
۴. مفعول مطلق نوعی با صفت گاهی می تواند مانند حال ترجمه شود. مثال:

يَلْعَبُ الطَّلَابُ نَعْبًا جَمِيلاً فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ. دانش آموزان در حیات مدرسه به زیبایی بازی می کنند.

مفعول مطلق نوعی (با صفت)

إِسْتَعْفَرْتُ اللَّهَ اسْتِغْفَارًا صَادِقًا. از خدا صادقانه (به راستی، راستگویانه و ..) آمرزش خواستم.

مفعول مطلق نوعی (با صفت)

**** مهم:**

در هیچ یک از انواع مفعول مطلق، **خودِ مفعول مطلق ترجمه نمی شود.**

* سؤال این درس در آزمون ها: ۱. انواع سؤال های ترجمه ای

۲. محلِ اعرایی

۳. سؤال مستقیم (عَيْنِ المفعول المطلق واذکر نوعه).

حقیقی